

NUMMER
18

PCPOW bericht...

Een periodiek verschijnend digitaal bulletin voor ouders en andere belangstellenden
Vijfde jaargang, nummer 18, 18 juni 2015, speciale editie

SPECIALE EDITIE

Publieksversie jaarverslag PCPOW 2014

Inleiding

Dit is het negende kalenderjaarverslag van Stichting PCPO Westland. Door middel van dit verslag wordt op stichtingsniveau verantwoording afgelegd in het kader van de meervoudige publieke verantwoording. Elke school schrijft per schooljaar een jaarverslag voor de eigen achterban. De gebundelde jaarverslagen zijn in september aangeboden aan de RvT en de GMR. In 2014 is een vervolg gegeven aan de uitvoering van het Strategisch Beleidsplan 'Meer dan het gewone' (2012-2015).

De hoofdlijnen in ons strategisch beleid voor de komende jaren zijn samengevat in een handvol kernbegrippen die als rode draden binnen PCPOW herkenbaar moeten zijn:

- Christelijk => Geïnspireerd door de Bijbelse boodschap en de christelijke traditie
- Kwaliteit => gaan we voor versterking van de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie
- Gastvrij => op een gastvrije manier naar leerlingen en ouders
- Talent => met oog voor de ontwikkeling van het talent van leerling en leraar
- Samen => in nauwe samenwerking onderling en met andere maatschappelijke partners.

Het jaar 2014 toonde een grote mate van continuïteit. Er was sprake van een stabiele ontwikkeling van de stichting, voortgezette aandacht voor leeropbrengsten en intensieve gesprekken over huisvesting en nieuwbouwplannen. Daarnaast is over de toekomst van het speciaal basisonderwijs in het kader van passend onderwijs een belangrijke stap gezet op weg naar intensieve samenwerking.

De financiële positie van de stichting is gezond te noemen.

Een woord van dank gaat uit naar alle medewerkers van onze scholen voor hun getoonde inzet, naar de leden van de raad van toezicht en naar alle vrijwilligers die op welke wijze dan ook actief zijn geweest voor onze scholen.

Ik spreek de wens uit dat we ons bij al onze activiteiten blijvend laten inspireren door de Bijbelse opdracht "meer dan het gewone" te doen. Zo kunnen wij een waarde(n)volle bijdrage leveren aan de ontwikkeling van onze leerlingen.

P.A. Vreugdenhil
voorzitter college van bestuur

1 mei 2015

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Inhoudsopgave	2
Verantwoording raad van toezicht	3
1. Raad van Toezicht	
1.1. Samenstelling	4
1.2. Werkzaamheden	4
1.3. Governance	4
1.4. Vergoedingen	4
1.5. Relaties leden Raad van Toezicht	5
2. Bestuur	
2.1. College van bestuur	6
2.2. Samenstelling bestuursbureau	6
2.3. Nevenfuncties college van bestuur	6
2.4. Ouderbetrokkenheid	6
2.5. Externe betrokkenheid	7
2.6. Belangrijke besluiten	7
2.7. Samenwerking kinderopvangorganisaties	7
2.8. Scholenbezoek	8
3. Personeel	
3.1. Ontwikkelingen	9
3.2. Ziekteverzuim	11
3.3. ARBO	11
3.4. Functiemix	11
3.5. Lief en leed	11
3.6. Pensioen	12
3.7. 40 jaar in het onderwijs	12
3.8. Mutaties directeur	12
3.9. Oudertevredenheidsonderzoek	12
4. Onderwijs en kwaliteit	
4.1. Aantal leerlingen en marktaandeel	13
4.2. Medezeggenschap	14
4.3. Identiteit	15
4.4. Kwaliteitszorg	15
4.5. Onderwijsinspectie	16
4.6. Resultaten	17
4.7. Opleidingsschool	18
4.8. Lerarenbeurs	18
4.9. Vastgestelde regelingen	18
4.10. Klachten	19
4.11. ICT	19
5. Huisvesting	20
6. Financieel beleid	21

Verantwoording Raad van Toezicht

In zijn vergadering van 29 april 2015 heeft de raad van toezicht kennis genomen van het jaarverslag 2014 van de Stichting PCPO Westland. Naar ons oordeel geeft het een getrouw beeld van alle relevante zaken waarvoor het college van bestuur verantwoordelijk is.

De onderliggende deelverslagen zijn in de loop van het jaar aan ons gepresenteerd waardoor wij ons een goed beeld hebben kunnen vormen van het reilen en zeilen van deze stichting.

De raad van toezicht is dit afgelopen jaar 6 keer bij elkaar gekomen om te vergaderen. Vijf keer om lopende zaken af te handelen en één keer om het eigen functioneren te bespreken. Ook zijn er vergaderingen van het directieurenberaad en de GMR bezocht.

Daarnaast heeft er een studiebijeenkomst plaatsgevonden met verschillende colleges van bestuur om met elkaar te verkennen hoe de relaties raad van toezicht - college van bestuur zijn, de relatie CvB en directieuren en wat de ideale omvang van een bestuursbureau zou kunnen zijn.

Er is dit jaar verschillende malen apart overleg geweest tussen de voorzitter RvT, voorzitter CvB en de heer Van de Ven over de wijzigingen en toepassing van de cao bestuurders primair onderwijs.

Punt van aandacht was de wens om gebruik te gaan maken van opgebouwd spaarverlof door CvB.

De voorzitter CvB zal het opgebouwde spaarverlof over een periode van vijf jaar verzilveren. Ook is een begin gemaakt met het voeren van halfjaarlijkse functioneringsgesprekken met CvB.

De strategische agenda voor 2014 bestond uit een nadere verdieping op het thema 'passend onderwijs'. Op verschillende manieren heeft de raad van toezicht zich hierin verdiept, onder andere door het bijwonen van een GMR vergadering rond ditzelfde thema en door het uitnodigen van een deskundige (mw. Ellen van den Brand, directeur FSPOW). Het is ons gebleken dat passend onderwijs adequaat wordt opgepakt binnen onze stichting. De RvT heeft zich voorgenomen de ontwikkelingen nauwlettend te volgen.

De stichting staat er goed voor. Mogelijke risico's zijn goed in beeld bij het college van bestuur en bij de raad van toezicht. Er bestaat een uitstekende, open en professionele relatie tussen de raad en het college. Het lukt PCPOW, ondanks de krimp in het aantal leerlingen in Westland, een substantieel marktaandeel te handhaven.

Dit is een groot compliment naar onze scholen en het beleid dat door het CvB wordt gevoerd maar dit blijft wel een continue punt van aandacht. Onze scholen moeten aantrekkelijk blijven voor ouders om hun kinderen naar toe te laten gaan. De raad van toezicht hecht grote waarde aan de kwaliteit van het onderwijs met identiteit als centraal aandachtspunt.

De financiële positie van de stichting is gezond. De extra middelen die ter beschikking zijn gekomen vanuit het Nationaal Onderwijs Akkoord (NOA) in 2013 vertekenen enigszins het beeld.

We spreken graag onze waardering uit voor het door het college van bestuur gevoerde beleid, alsmede onze dank aan alle medewerkers van PCPO Westland die zich dagelijks met hart en ziel inspannen om de aan ons toevertrouwde leerlingen kwalitatief goed en waarde(n)vol onderwijs te bieden.

Namens de raad van toezicht

mr. A.W. Bom-Lemstra
voorzitter

29 april 2015

1. Raad van Toezicht

1.1 Samenstelling

Per 1 januari 2014 was de raad van toezicht (ongewijzigd) samengesteld uit de volgende leden:

A.W. Bom-Lemstra	voorzitter
A.P. van Kampen	vice-voorzitter
C. Kuijvenhoven	
B.J.P. van de Ven	
J.W. Vink	
A.J. de Zeeuw-Oprel	

Medio 2014 is het volgende rooster van aftreden vastgesteld:

A.J. de Zeeuw-Oprel	2015
B.J.P. van de Ven	2016
J.W. Vink	2016
A.W. Bom-Lemstra	2017
C. Kuijvenhoven	2017
A.P. van Kampen	2018

1.2 Werkzaamheden

De raad van toezicht heeft 6 keer vergaderd waarvan 4 keer in aanwezigheid van de voorzitter van het college van bestuur, de heer Vreugdenhil. De heer Van Velzen, directeur onderwijs en kwaliteit, heeft de voorzitter van het college van bestuur op 15 oktober 2014 vervangen. De heer Karst, stafmedewerker financiën, is op 23 mei 2014 bij een vergadering aanwezig geweest in verband met onderwerpen waarbij zijn specifieke expertise gevraagd werd. Onderwerpen die aan de orde zijn geweest tijdens de vergaderingen zijn: begroting, jaarrekening, onderwijskundige ontwikkelingen, jaarverslag, financiële kwartaalrapportages, bestuursformatieplan, oudertevredenheidsonderzoek, toekomst speciaal basisonderwijs, nieuwbouwplannen, krimp en bezuinigingen.

De raad heeft op 10 oktober 2014 vergaderd, in afwezigheid van de heer Vreugdenhil, teneinde het functioneren van de raad te evalueren. De heer C. Kuijvenhoven (met financiën als aandachtsgebied) bespreekt met regelmaat belangrijke financiële stukken met het college van bestuur, de financiële commissie en de stafmedewerker financiën. Hij licht vervolgens deze documenten vanuit zijn expertise toe tijdens de vergadering van de raad in aanwezigheid van het college van bestuur.

1.3 Governance

PCPOW hanteert bij de uitvoering van haar bestuurlijke activiteiten de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs. De naleving van deze code verloopt conform de bedoelingen ervan. De verhouding tussen raad van toezicht en college van bestuur is goed.

1.4 Vergoedingen

De leden van de raad ontvangen een jaarlijkse vergoeding voor hun werkzaamheden van € 1.500 per persoon. De voorzitter ontvangt € 2.000.

1.5 Overige verantwoordelijkheden leden Raad van Toezicht

De leden van de raad zijn in het dagelijks leven betrokken bij andere organisaties. In het kader van de transparantie volgt hier een overzicht van de relevante overige functies.

- mr. A.W. Bom-Lemstra
Lid dagelijks bestuur Hoogheemraadschap van Delfland
Lid raad van commissarissen woningcorporatie Wonen Wateringen
- ir. A.P. van Kampen MBA
Manager ICT bij gemeente Maassluis
- C. Kuijvenhoven
Lid raad van toezicht Stichting Un1ek
- Drs. B.J.P van de Ven
Onderwijsadviseur, verschillende bestuurlijke functies in het onderwijs
- J.W. Vink
Werkzaam geweest bij woningbouwcorporaties
- A.J. de Zeeuw-Oprel MEd
Projectleider taalbeleid en docent Hogeschool Rotterdam

2. Bestuur

2.1 College van bestuur

Gedurende het jaar 2014 is het college van bestuur gevormd door de heer P.A. Vreugdenhil. Het college is het bevoegd gezag van de stichting. Een bestuursbureau met verschillende medewerkers ondersteunt het college.

2.2 Samenstelling bestuursbureau

Het bestuursbureau kende op 31 december 2014 de volgende bezetting:

P.A. Vreugdenhil, college van bestuur	0,8 fte (vanaf 1 april 2014)
A. van Velzen, directeur onderwijs	1 fte
L.C. de Haan, stafmedewerker personeel	1 fte
R. Karst, stafmedewerker financiën	0,4 fte
A.M. de Waard, coördinator opleidingsschool	0,85 fte (vanaf 1 augustus 2014)
G. Aalbrecht, bovenschools medewerker ICT	0,2 fte
A.T.M. Groenewegen, managementassistent	0,8 fte
E. Schröder-Van der Hout, managementassistent	0,4 fte

De heer K. Kamp is op declaratiebasis betrokken bij de uitvoering van huisvestingszaken.

2.3 Nevenfuncties en -activiteiten college van bestuur

De heer Vreugdenhil was in 2014 actief betrokken bij verschillende organisaties:

- FSPOW/SPOW, penningmeester; gehele jaar (uit hoofde van functie bij PCPOW)
- Stichting EDU-kas, voorzitter; gehele jaar (onbezoldigd)
- Stichting Leergeld Westland, bestuurslid; gehele jaar (onbezoldigd)
- Gemeenteraad Westland, gemeenteraadslid; vanaf 29 maart 2014 (bezoldigd)
- Stichting Westland Cultuurweb, voorzitter raad van toezicht; tot juni 2014 (onbezoldigd)

2.4 Ouderbetrokkenheid bij PCPOW

Alle scholen hebben in 2013 een actieve schooladviesraad. Deze raad functioneert naast de oudercommissie en de oudergeleding MR in het kader van ouderbetrokkenheid. Gesproken wordt over zaken die de individuele school aangaan. Eind 2013 en begin 2014 is de betekenis van de SAR onder de leden geëvalueerd. Van de betrokken ouders heeft 85% opgemerkt het voortbestaan van de SAR van belang c.q. van groot belang te vinden. De directeuren hebben tijdens de tussenevaluatie opgemerkt wat gereserveerder te zijn in dit opzicht. De uitkomsten van de totale evaluatie zijn in 2014 besproken met de verschillende geledingen.

Naar verwachting zal in 2015 een conclusie worden getrokken over dit onderwerp.

De samenwerking met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) is op positieve wijze voortgezet. Het maandelijks overleg met een vertegenwoordiging van de PGMR werkt zeer plezierig. De heer Vreugdenhil is verder steeds een deel van de GMR-vergaderingen aanwezig geweest om ingediende beleidsstukken nader toe te lichten.

Om op stichtingsniveau de positie van de ouders te borgen is in 2012 gestart met een ouderadviesraad. Deze groep bestaat uit 10 ouders vanuit de verschillende kernen. Zij treden op als gesprekspartner van het college van bestuur om over zaken van strategisch belang te spreken. De ouderadviesraad is in 2014 twee keer bijeengekomen. Gesproken is o.a. over kleine scholen problematiek, het belang van godsdienstonderwijs en toekomstige maatschappelijke ontwikkelingen en hun mogelijk effect op het onderwijs. Aan het eind van 2013 hebben twee ouders zich afgemeld voor de OAR. Tegelijkertijd meldde zich spontaan een andere ouder aan. Tot ons verdriet is de heer Ruud 't Hart, vanaf de oprichting lid van de OAR, op 17 februari plotseling overleden.

Vooralsnog functioneert deze OAR als een informele klankbordgroep voor het college van bestuur. Elk jaar organiseert het college van bestuur in januari een bijeenkomst met vertegenwoordigers van de 15 oudercommissies. Tijdens die bijeenkomst is stilgestaan bij enkele zaken die de oudercommissies gezamenlijk willen delen. Zo is dit keer gesproken over de inning en de hoogte van de ouderbijdrage en de regelgeving daaromtrent.

De oudercommissies van de individuele scholen worden zeer gewaardeerd. De leden verlenen onmisbare hand- en spandiensten bij allerlei activiteiten op school. In totaal zijn ca. 90 enthousiaste ouders hierbij betrokken.

Ook in 2014 is een kleurrijke jaarbrochure van PCPOW gepubliceerd. Deze is uitgereikt aan alle nieuwe ouders en geplaatst op onze website. Daarnaast is het 'PCPOW bericht...' in digitale vorm verschillende keren naar alle ouders verstuurd.

2.5 Externe betrokkenheid

PCPOW is door het college van bestuur betrokken bij verschillende organisaties.

- Periodiek overleg met de twee andere grote schoolbesturen in de regio, Stichting Openbaar Onderwijs Westland (SOOW) en de Westlandse Stichting Katholiek Onderwijs (WSKO);
- Het bestuurlijk overleg met de gemeenten Westland en Midden-Delfland;
- De Algemene Ledenvergadering PO-Raad;
- Een landelijk netwerk van bovenscholings managers van Verus (voorheen Besturenraad);
- De stuurgroep Opleidingsschool (met SCO Delft en Inholland);
- Het algemeen en dagelijks bestuur van FSPOW/SPOW.

Daarnaast zijn er enkele andere vormen van externe betrokkenheid geweest. Te denken valt aan de informele contacten met omliggende schoolbesturen en verschillende overleggen met kinderopvang-organisaties.

De heer Van Velzen (directeur onderwijs) is voorzitter van de Beroepenveldcommissie van Hogeschool Inholland. Enkele schoolbesturen overleggen in deze commissie periodiek met deze hogeschool over de afstemming tussen aanbod van de PABO en de wensen vanuit het veld.

2.6 Belangrijke besluiten

De voorzitter van het college van bestuur heeft in goed overleg met de raad van toezicht zijn werktijdfactor per 1 april 2014 teruggebracht naar 0,8. De overige 0,2 benut hij om zijn functie als gemeenteraadslid te kunnen vervullen. Per dezelfde datum gaat de heer Vreugdenhil aanspraak maken op zijn opgebouwde spaarverlof (deels van vorige werkgever, deels PCPOW tot 2010). Voorzien wordt dat dit spaarverlof in ca. 4 jaar is benut.

1. Per 1 september 2014 is de nieuwe cao bestuurders primair onderwijs van toepassing verklaard. De heer Vreugdenhil is ingedeeld in schaal B4, trede 7.
2. Rond de zomervakantie 2014 is medewerking van de gemeente gevraagd voor het gebruik maken van leegstaande lokalen in de Godfried Bomansschool ten behoeve van De Kameleon (Eikenlaan). De groei van het aantal leerlingen op die locatie noopte tot uitplaatsing van twee groepen per 1 januari 2015.
3. Na de zomervakantie 2014 is het gesprek voortgezet met de medewerkers van de Immanuëlschool en de Ichthusschool over hun nieuwbouw en de mogelijkheid om te fuseren. Het college van bestuur heeft de intentie uitgesproken te komen tot een fusieschool in een nieuw gebouw op één locatie. Hierover is verschillende keren gesproken met (vertegenwoordigers van) de teams en de gemeente. Het gesprek zal in 2015 intensief worden vervolgd.
4. Eind 2014 is de tussen WSKO en PCPOW de intentie uitgesproken te komen tot een scholenfusie tussen De Windroos (WSKO) en De Boemerang (PCPOW). Deze fusie behelst dat De Windroos per 1 augustus 2015 onder het bevoegd gezag komt van PCPOW. Het fusietraject wordt begeleid door medewerkers van de KPC Groep.

2.7 Samenwerking kinderopvangorganisaties

De samenwerking met verschillende kinderopvangorganisaties is voortgezet. De aanwezigheid van kinderopvang in onze schoolgebouwen is van groot belang. Het vergroot de aantrekkingskracht voor ouders en het biedt mogelijkheden voor een 'warme' overdracht tussen kinderopvang en school.

In de verschillende overleggen met de kinderopvang blijft onverminderd aan de orde dat hun toekomst onder druk staat door o.a. het krimpende geboortecijfer.

2.8 Scholenbezoek

Vanuit het bestuursbureau zijn alle scholen in het najaar bezocht door de heer Van Velzen. Op de agenda van het jaarlijkse najaarsoverleg met de directeur stonden verschillende onderwerpen zoals personeel, onderwijskwaliteit en onderwijskundige ontwikkelingen zoals vermeld in het jaarplan van de school. Daarnaast zijn de scholen in voorkomende gevallen door de heer Vreugdenhil en/of de heer Van Velzen bezocht. De startende directeuren van De Hoeksteen en De Rehoboth zijn elke maand bezocht door de heer Van Velzen. Deze bezoeken stonden in het teken van begeleiding.

3. Personeel

3.1 Ontwikkelingen

De invulling van vacatures heeft in het afgelopen jaar niet tot problemen geleid. De beschikbare vacatures zijn door tijdelijke medewerkers ingevuld. De volgende mutaties hebben plaatsgevonden in 2014.

Tabel 1: Mutaties

Interne mobiliteit	2014	2013
Vrijwillige mobiliteit (vast dienstverband)	2	8
Gedwongen mobiliteit (vast dienstverband)	1	2
Uit dienst		
Vanuit vast dienstverband vrijwillig vertrokken/gestopt	5	5
Na beëindigingsovereenkomst	3	1
Wegens overlijden	0	0
Pensioen	4	5
Vanuit tijdelijk dienstverband vrijwillig vertrokken naar elders	5	0
Einde tijdelijk dienstverband van rechtswege	0	0
Gedwongen ontslag vanuit tijdelijk dienstverband i.v.m. functioneren	0	0
Gedwongen ontslag i.v.m. ziekte	0	3

In 2014 is de vervangingspool van het Vervangingsfonds voortgezet. Hierin zijn twee medewerkers geplaatst. Deze medewerkers zullen zoveel als mogelijk vervangingswerk doen op de verschillende scholen van PCPOW. PCPOW heeft in 2014 47% vrouwelijke schooldirecteuren. Deze verdeling is al enige jaren ongewijzigd en ligt in de landelijke lijn. Het aantal vrouwen in directiefuncties is sinds 2009 in alle sectoren gestegen. In het primair onderwijs is het aantal vrouwen in directiefuncties gestegen van 40% in 2009 naar 47% in 2013. PCPOW zit dus in de kopgroep van het landelijk beleid om te streven naar een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding. Dit percentage staat echter niet in verhouding met het percentage vrouwelijke medewerkers op totaalniveau bij de stichting (85%).

Tabel 2: Verhouding man/vrouw directeuren per 31 december 2014

	vrouw	Man	totaal
2014	7	8	15
	47%	53%	100%
2013	7	8	15
	47%	53%	100%

De verdeling tussen mannen en vrouwen in het totale personeelsbestand ligt in de lijn met de voorgaande jaren. Landelijk ligt het percentage vrouwen in het primair onderwijs op bijna 85% (2012). Bij PCPOW is die verhouding in 2014 hetzelfde.

Het percentage medewerkers tussen 55 en 65 jaar was eind 2014 25%. Een jaar eerder was dit percentage 27%. Landelijke maatregelen, zoals het ophogen van de AOW-leeftijd en het verlagen van de pensioenuitkeringen, dragen bij aan de vergrijzing. Binnen 8 jaar zal zo'n 47 fte in verband met pensionering PCPOW verlaten.

Het percentage jongeren (tot 24 jaar) bedroeg eind 2014 5%.

Tabel 3: Leeftijdsverdeling, verhouding man/vrouw per 31 december 2014 en voorgaande jaren

Leeftijd	vrouw	man	totaal	2014	2013	2012	2011
15-24	16	3	19	5,1%	4,7%	3,1%	3,6%
25-34	74	9	83	22,3%	21,9%	22%	23,2%
35-44	79	7	86	23,1%	22,7%	22%	21,3%
45-54	77	13	90	24,1%	26%	28,6%	27,1%
55-64	71	23	94	25,2%	24,6%	24,3%	24,7%
Totaal	317	55	372	100%	100%	100%	100%
2014	85,2%	14,8%	100%				
2013	85,3%	14,6%	100%				
2012	84,8%	15,2%	100%				
2011	83,9%	16,0%	100%				

Het aantal parttimers op onze scholen is onverminderd hoog (80 %). Dit fenomeen leidt regelmatig tot moeilijke besprekingen rond de groepsverdeling op school.

Tabel 4: Verhouding parttime/fulltime betrekkingen per 31 december 2012 tot en met 2014

	parttime	fulltime	Totaal
2014	297	75	372
	80%	20%	100%
2013	267	94	361
	74%	26%	100%
2012	254	96	350
	73%	27%	100%

De gewogen gemiddelde leeftijd (GGL) van de medewerkers op een school is een belangrijk gegeven in verband met de bekostiging die hierop wordt afgestemd. Landelijk geldt per 1 oktober 2013 de GGL van 40,63 jaar.

Tabel 5: Gewogen gemiddelde leeftijd per 1 oktober 2009-2014

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
BOE	42,58	41,69	41,91	44,34	43,85	43,4
PIE	40,36	44,90	44	44,75	44,10	43,34
HOE	39,02	38,63	39,13	38,35	37,48	37,07
KOM	36,30	36,29	39,54	37,45	36,62	37,72
ICH	39,91	40,66	43,04	40,74	40,16	42,02
REH	42,40	41,44	42,78	40,82	40,16	39,85
DGO	43,53	45,40	45,36	44,27	43,87	42,86
IMM	45,99	46,11	46,28	44,96	44,55	45,58
OUV	45,94	45,75	45,48	46,01	45,55	45,85
PWL	41,85	41,47	42,35	40,73	40,03	40,01
KJS	34,07	32,76	34,16	35,65	34,87	37,48
PMS	39,14	38,52	40,08	37,16	36,48	37,69
WEG	36,94	38,15	35,87	39,26	38,56	40,16
KAM	38,30	39,43	39,88	40,26	39,51	39,62
PWG	38,58	37,25	37,54	39,71	39,04	38,87
PCPOW	40,33	40,56	41,29	40,96	40,32	40,77

3.2 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage bij PCPOW over 2014 is iets lager dan in 2013. Eind december 2014 was er sprake van 5 langdurig zieken (langer dan één jaar). Elf medewerkers hadden een verzuimperiode tussen 2 en 12 maanden. Zes medewerkers hadden psychische klachten als oorzaak voor hun verzuim.

Tabel 6: Verzuimcijfers meerjaren

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
PCPOW	5,16%*	5,39%	5,01%	4,02%	3,01%	3,01%
landelijk		6,5%	6,5 %	6,09%	6,2%	6,28%

* Dit is het voortschrijdend ziekteverzuimpercentage eind december 2014.

3.3 ARBO

Behalve het ziekteverzuim vallen ook de risico-inventarisaties (RI&E's) op de scholen en de controle van de binnen- en buitenspeeltoestellen onder de ARBO-regelgeving. De RI&E's zijn in combinatie met de tevredenheidsonderzoeken door de School & Innovatiegroep verzorgd. De controle van de binnen- en buitenspeeltoestellen heeft in enkele gevallen aanleiding gegeven tot het herstel of de vervanging van onderdelen. Verder zijn er in 2014 geen bijzonderheden naar voren gekomen.

In het kader van de bedrijfshulpverlening (BHV) hebben 95 medewerkers deelgenomen aan de herhalingscursus BHV en zijn er 8 nieuwe BHV'ers opgeleid en hebben een diploma gehaald. Al deze medewerkers krijgen jaarlijks bijscholing op het gebied van eenvoudige EHBO en ontruiming bij brand.

De dienstverlening van Summit Health (arbodienstverlening) stemde ook in 2014 tot tevredenheid. De prettige samenwerking kenmerkt zich door een krachtvolle dienstverlening, waarbij de Wet verbetering poortwachter nauwgezet wordt uitgevoerd. De vakbekwaamheid van de bedrijfsarts en het gegeven dat verschillende disciplines bij Summit Health onder één dak zijn terug te vinden, blijkt bij alle medewerkers die hiervan gebruik maken, te leiden tot grote tevredenheid. In 2015 zal de samenwerking worden voortgezet.

3.4 Functiemix

In 2014 is de vierde tranche van de functiemix uitgevoerd (met 40% als doelstelling). Vijf medewerkers zijn hierdoor in de LB-schaal geplaatst. Eind 2014 is bijna 24% van de leerkrachten in de LB-schaal opgenomen. Ten opzichte van het landelijke beeld rond de functiemix (22% LB in oktober 2014) toont PCPOW een vergelijkbaar beeld. Landelijk is er vanaf 2012 sprake van een stagnatie in het tempo van het aantal bevorderingen. Het lijkt dan ook niet aannemelijk dat de doelstelling van 40% zal worden gehaald. De verwachting is dat het ook in 2015 voor PCPOW lastig zal zijn het beoogde doel te halen.

Tabel 7

schaal	dienstverbanden	WTF	%WTF
LA	222	148,8	75,3%
LB	58	46,3	23,4%
LC	3	2,5	1,3%
totaal	283	197,6	100%

3.5 Lief en leed

In 2014 was er **blijdschap** om nieuw leven in de gezinnen van medewerkers.

- Sifra Droog (PMS) **Sam Daniël** op 5 januari
- Leonie van der Velden (KAM) **Lenn** op 17 januari
- Evelien Smienk (REH) **Twan** op 21 januari
- Wendy Damen (BOE) **Scott** op 31 januari
- Gertine van der Kaaij (DGO) **Jente** op 2 februari
- Tjitske Valstar (REH) **Finn** op 24 februari
- Irene Zuijderwijk (REH) **Fien** op 30 maart
- Marleen Boekestijn (KAM) **Lieke** op 16 april

- Leonie van der Houwen (HOE)   **Chiel** op 3 mei
- Rosanne van der Hauw (PMS)   **Saar** op 15 juni
- Marijke de Kool (KAM)   **Jelle** op 10 juli
- Inge van Gemert (KAM)   **Tess** op 13 juli
- Wesley Klop (PMS, KJS, PWL)   **Floor** op 8 augustus
- Annelies Salomons (WEG)   **Isa** op 22 augustus
- Heddy Leerdam (WEG)   **Rein en Maas** op 27 september
- Danja Vermeulen (KOM)   **Roos** op 29 november
- Siska Vrolijk (HOE):   **Viev** op 19 december

Bij twee medewerkers en hun familie was er groot **verdriet** als gevolg van een overlijden van een kind. Op 23 juni is, als gevolg van een ernstig verkeersongeluk, de 25-jarige **Alain Schellevis** overleden. Alain is de zoon van José Schellevis (KAM). Op 30 oktober werd **Mex**, zoon van Lia Binnendijk (DGO) geboren. Tot ons groot verdriet hoorden wij dat Mex op 5 november is overleden. Wij hebben aan beide families ons medeleven betuigd.

3.6 Pensioen

In 2014 zijn de volgende medewerkers met pensioen gegaan:
Tineke Blok (DGO), Marian Visser (DGO), Jeanette Lub (PMS), Carien Westerhoff (DGO), Inge Huisman (REH)

3.7 40 jaar in het onderwijs

De volgende medewerkers vierden in 2014 dat zij 40 jaar in het onderwijs werkzaam waren:
Edith Jordaan, 4 juni (DGO), Alie de Vries, 2 augustus (DGO), Joan Hovenga, 19 augustus (KJS)

3.8 Mutaties directeur

Op de Rehobothschool is op 1 februari Rianne Veenema als directeur gestart. Rianne komt van de stichting Horizon in Rotterdam waar zij vanaf 1 augustus 2009 tot haar start bij PCPOW als intern begeleider heeft gewerkt. De duo-(locatie) directeuren Joke Arensman en Siska Vrolijk van De Hoeksteen zijn per 1 augustus benoemd tot zelfstandige directie.

3.9 Oudertevredenheidsonderzoek

In 2014 is een oudertevredenheidsonderzoek gehouden. De ouders van de leerlingen van PCPOW zijn gemiddeld gezien tevreden tot zeer tevreden. In het in maart 2014 gehouden oudertevredenheids-onderzoek scoort de stichting uitstekend, hoger dan de landelijke benchmark en identiek aan de uitslag van 2010/2011. De totale tevredenheid is op stichtingsniveau 74 ten opzichte van 67 landelijke benchmark. De deelscores zien er als volgt uit:

Tabel 8 Oudertevredenheid 2014

	PCPOW	Benchmark*
Schoolgebouw	67	63
Schoolomgeving	62	58
Persoonlijke aandacht leerling	77	69
Omgang in de groep	73	72
Contact groepsleerkracht	78	73
Contact directeur	81	70
Tussenschoolse opvang	70	68
MR/oudercommissie	80	62
Gemiddeld	74	67

* Benchmark volgens School Innovatie Groep

4. Onderwijs en kwaliteit

4.1 Aantal leerlingen en marktaandeel

Het jaar 2014 liet in de 1 oktobertellingen een daling van 34 leerlingen zien. Dat is een achteruitgang van 0,9%.

Tabel 9: Oktobertellingen

School	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
BOE*	147	144	148	172	164	168	176	190
PIE	310	270	245	226	209	192	195	209
HOE	202	219	214	232	246	255	270	289
KOM	245	246	249	247	235	241	240	242
DGO	278	291	301	311	315	334	362	360
ICH	168	184	213	250	261	279	297	320
REH	183	198	196	204	216	209	211	204
IMM	206	222	219	217	223	211	232	232
OUV	377	378	362	375	392	394	405	404
PWL	176	176	173	168	169	181	181	190
KJS	217	219	216	215	207	221	219	225
PMS	213	226	211	235	246	265	287	272
WEG	223	217	215	226	236	248	267	264
KAM G	398	380	383	366	349	356	475	496
KAM H	64	75	74	77	92	86		
PWG	409	405	387	343	329	311	302	285
Totaal	3816	3850	3806	3864	3889	3951	4119	4182

*Exclusief leerlingen Daghulp

De daling per 1 oktober 2014 betekent dat er op stichtingsniveau sprake zal zijn van boventaligheid en gedwongen mobiliteit in 2015. Door het gebruikmaken van FPU en vrijwillige mobiliteit zullen er geen medewerkers met een vast dienstverband moeten worden ontslagen.

Het belangstellingspercentage op stichtingsniveau voor de kernen met scholen van PCPOW in vergelijking met de twee andere grote schoolbesturen geeft het volgende beeld te zien:

Tabel 10: Marktaandeel per stichting (gerekend over de kernen met PCPOW-scholen)

Totaal	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
PCPOW	40,1	39,9	39,2	39,5	39,6	39,9	40,9	41,3	41,6
WSKO	39,1	39,5	40,1	40,1	40,0	40,0	39,2	39,1	39,3
SOOW	15,0	14,9	15,2	14,8	14,8	14,6	14,3	14,2	14,0

In de afgelopen twee jaar is het marktaandeel op stichtingsniveau licht stijgend na enkele jaren van voortgezette daling.

Tabel 11: Marktaandeel per kern (gerekend over de kernen met PCPOW-scholen)

Woonkern	Stichting	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2005
De Lier	PCPOW	51,4	51,2	49,5	49,3	48,2	49,6	50,7
	WSKO	31,2	31,8	33,8	35,3	36,9	37,8	37,6
	SOOW	17,3	17	16,7	15,4	14,9	12,6	11,7
's-Gravenzande	PCPOW	58,8	58,0	57,3	55,0	53,7	53,4	54,2
	WSKO	15,8	17,9	19,2	21,2	22,6	22,9	23,7
	SOOW	25,4	24,1	23,5	23,9	23,7	23,8	22,1
Honselersdijk	PCPOW	34,2	36,1	33,9	36,3	37,9	38,4	42,4
	WSKO	54,3	51,4	49,5	48,1	46,8	47,3	47,9
	SOOW	11,5	12,5	16,6	15,6	15,3	14,3	9,7
Maasdijk	PCPOW	59,6	57,2	54,4	55,4	55,4	56,7	54,1
	WSKO	28,5	27,2	28,4	27,4	26,7	26,1	27,6
	SOOW	11,9	15,6	17,2	17,3	17,9	17,2	18,3
Maasland	PCPOW	46,7	47,3	47,6	47,1	45,7	46,0	48,8
	RK	38,3	38,2	37,0	35,6	35,7	35,8	35,8
	SOOW	15,0	14,5	15,3	17,3	18,6	18,2	15,4
Monster	PCPOW	32,0	33,4	34,4	35,5	36,1	36,3	40,1
	WSKO	23,8	25	27,9	30,4	31,9	34,0	35,5
	SOOW	16,5	15,6	13,0	11,4	9,9	8,3	6,8
	Montes.	27,6	25,9	24,6	22,8	22,2	21,4	17,5
Naaldwijk	PCPOW	32,0	32,5	31,9	33,5	35,2	35,3	36,2
	WSKO	63,9	63,1	62,7	60,8	58,3	56,8	53,9
	SOOW	4,1	4,4	5,4	5,7	6,5	7,9	9,9
Wateringen	PCPOW	18,2	16,1	15,0	14,6	13,9	12,9	15,4
	WSKO	63,7	64,8	64,7	65,1	65,5	65,5	62,5
	SOOW	18,1	19	20,3	20,3	20,6	21,6	22,1

Per kern zien we voor PCPOW de volgende ontwikkelingen in de laatste periode:

- De Lier: stabilisering
- 's-Gravenzande: lichte stijging
- Honselersdijk: voortzetting daling na eenmalige stijging in 2013
- Maasdijk: lichte stijging
- Maasland: stabilisering/lichte daling
- Monster: voortzetting lichte daling
- Naaldwijk: stabilisering/lichte daling
- Wateringen: stijging

4.2 Medezeggenschap

Tijdens de verslagperiode is de samenwerking met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) op positieve wijze voortgezet. Het maandelijks overleg met een vertegenwoordiging van de PGMR werkt zeer plezierig. Het CvB is steeds een deel van de GMR-vergaderingen aanwezig geweest om ingediende beleidsstukken nader toe te lichten. De voorzitter en de secretaris hebben extra faciliteiten gekregen om hun werk goed uit te voeren. Met de financiële commissie van de GMR wordt regelmatig over jaarrekening en begroting gesproken.

4.3 Identiteit

Bij het realiseren van onze doelstellingen neemt de identiteit een belangrijke plaats in. Het woord 'christelijk' is niet voor niets een sleutelwoord in ons Strategisch Beleidsplan. Dagelijks zijn er de momenten van gebed, het vertellen van de Bijbelverhalen en het zingen van godsdienstige liederen. Jaarlijks vinden er school-kerk-gezinsdiensten plaats in nauwe samenwerking met de plaatselijke kerken. Daarnaast wordt er aan de christelijke feestdagen extra aandacht besteed door bijvoorbeeld kerstbijeenkomsten en paasvieringen. Iedere school kiest per jaar een doel voor het zgn. maandagmorgengeld (zendingsgeld). Door middel van acties en sponsorlopen wordt het belang van maatschappelijke betrokkenheid bij kinderen gestimuleerd.

Bij de benoeming van medewerkers wordt nadrukkelijk stilgestaan bij de vraag welke bijdrage de kandidaat kan leveren aan het realiseren van de identiteit van de school.

4.4 Kwaliteitszorg

De scholen werken met een kwaliteitssysteem. Deze kwaliteitssystemen WMK PO (werken met kwaliteitskaarten primair onderwijs) of BAS (bouwen aan een adaptieve school) bieden de scholen ondersteuning in het borgen van nieuwe, maar ook bestaande ontwikkelingen en afspraken.

Verder wordt uitvoering gegeven aan de gesprekkencyclus. Er zijn hiervoor nieuwe beoordelings-formulieren opgesteld voor de functie leerkracht LA en LB en voor de functie van directeuren. Tenslotte volgen de scholen met behulp van het Cito-leerlingvolgsysteem de resultaten van de school op de vakgebieden rekenen en begrijpend lezen/taal.

4.4.1 Schooljaarplan

De scholen hebben hun schooljaarplan 2013-2014 geëvalueerd. Dit schooljaarplan is onderdeel van het schoolplan 2011-2015. Aan de hand van deze evaluatie en de plannen uit het schoolplan is het schooljaarplan 2014-2015 opgesteld.

4.4.2 School aan Zet ontwikkeltraject

De afgelopen twee jaar heeft PCPOW deelgenomen aan het traject expertise-uitwisseling vanuit School aan Zet. Elke school heeft een onderwerp vanuit het in dat jaar afgesloten onderwijsakkoord gekozen. Jaarlijks hebben de scholen middels expertgesprekken de voortgang van hun onderwerp met deskundigen van School aan Zet besproken. Daarnaast vond er uitwisseling plaats tussen scholen met een zelfde onderwerp. De gekozen onderwerpen zijn: begrijpend lezen, spelling, excellentie en hoogbegaafdheid en differentiëren. In februari 2015 vindt de afronding van dit traject plaats.

4.4.3 Schoolondersteuningsprofiel

Alle scholen hebben in het kader van Passend Onderwijs een schoolondersteuningsprofiel. Dit profiel beschrijft de mogelijkheden die een school ziet voor de opvang van leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften. Welke onderwijsbehoeften kan een school eventueel met ondersteuning bieden? Welke leerlingen zullen een plaats moeten krijgen op de SBO of SO school? Per 1 augustus 2014 zijn de scholen en het samenwerkingsverband in staat om Passend Onderwijs in het Westland te bieden.

4.4.4 PCPOW kenniskringen

Binnen PCPOW zijn er inmiddels zes kenniskringen actief. Het doel van de kenniskringen is het uitwisselen van ervaringen met collega's van andere scholen over een bepaald onderwerp. Naast deze uitwisseling zijn er ook bijeenkomsten waarbij deskundigen uitleg geven over een relevant onderwerp. De zes kenniskringen zijn groep 1-2, rekenen, taal/lezen, interne begeleiding, ICT en meer- en hoogbegaafdheid.

4.4.5 Pilot Masterclasses groep 1-2

In het schooljaar 2013-2014 hebben 12 scholen van PCPOW deelgenomen aan de pilot Masterclasses groep 1-2 vanuit School aan Zet. PCPOW is een van de vijf landelijke besturen die aan deze pilot heeft deelgenomen.

Het doel van de masterclasses is nieuwe inzichten in het onderwijs aan kleuters te koppelen aan bestaande kennis. De opkomst was vanuit de verschillende scholen erg groot, wel 45 deelnemers.

De volgende onderwerpen zijn aan de orde zijn gekomen:

- Spel- en spelbegeleiding
- Taal-didactiek in relatie tot opbrengstgericht en handelingsgericht werken
- Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong

Nast de masterclasses voor de leerkrachten hebben ook de bouwcoördinatoren en de directeuren een masterclass gevolgd.

4.4.6 Pilot Masterclass spelling

De goede ervaringen met School aan Zet hebben ertoe geleid dat aan PCPOW de pilot Masterclass spelling is aangeboden. Vanuit zes scholen hebben hier 20 leerkrachten aan deelgenomen.

De pilot werd verzorgd door Dolf Janson, autoriteit op het gebied van spelling.

4.4.7 Met sprongen vooruit

In 2014 hebben zo'n 60 collega's van de groepen 1-2, 3-4 en 5-6 van verschillende scholen binnen PCPOW de cursus 'Met sprongen vooruit' gevolgd. Dit is een cursus van het Menne Instituut die erop gericht is om het rekenonderwijs te verbeteren.

Deze cursus is ook ontwikkeld voor groep 7-8. In oktober is deze aangeboden aan leerkrachten van deze groepen. Alle cursussen zijn op een school van PCPOW gegeven.

4.4.8 Flitsbezoeken

Een groot aantal directeuren en bouwcoördinatoren heeft de cursus Flitsbezoeken gevolgd. PCPOW heeft deze cursus in samenwerking met Onderwijsadvies georganiseerd. De cursus gaat uit van de inzichten van de Amerikaanse onderwijskundige Downey. Het doel is na ongeveer 5 flitsbezoeken aan een klas een reflectieve vraag op te stellen voor de leerkracht. Deze vraag zet leerkrachten aan tot denken over de didactische keuzes. In het schooljaar 2014-2015 is er een herhalingscursus op de werkvloer om de werkwijze te borgen.

4.4.9 Opleiding bewegingsonderwijs

Omdat de bevoegdheid bewegingsonderwijs geen onderdeel meer uitmaakt van het Pabo-diploma zijn startende leerkrachten niet meer bevoegd deze lessen te verzorgen.

PCPOW heeft dit schooljaar voor belangstellenden deze cursus op De Boemerang stichtingsbreed aangeboden. De opleiding duurt 1,5 jaar. Er zijn 12 leerkrachten die aan de opleiding deelnemen.

4.4.10 Management-oriëntatietraject

Dit schooljaar organiseerde PCPOW, in samenwerking met 6 andere schoolbesturen, een management oriëntatie traject. Dit traject werd aangeboden door Penta Nova en vond plaats in de regio. Doelstelling was ambitieuze leraren kennis te laten maken met verschillende aspecten van leidinggeven en inzicht te laten verkrijgen in de dagelijkse praktijk van een leidinggevende.

Er waren tien deelnemers waarvan één van PCPOW.

4.4.11 Scholingsplannen

In de scholingsplannen zien we dat teamscholing een belangrijke plaats heeft. De reden is dat deze scholing steeds meer als het middel tot onderwijsvernieuwing gezien wordt in plaats van individuele scholing. De scholen maken steeds meer gebruik van expertise binnen de eigen school. Voorbeelden hiervan zijn ICT'ers die een interne training aanbieden of eigen specialisten die een studiedag of deel hiervan voor hun rekening nemen. Een goede ontwikkeling waarbij scholen meer gebruik maken van de aanwezige deskundigheid. Uit de scholingsplannen blijkt dat er op alle scholen een of meer vernieuwingstrajecten lopen.

4.5 Onderwijsinspectie

In het jaar 2014 hebben drie scholen een bezoek van de onderwijsinspectie ontvangen te weten De Hoeksteen, de Prins Willem-Alexanderschool te De Lier en De Ouverture. De inspectie heeft beoordeeld dat de kwaliteit van het onderwijs op deze drie scholen voldoet aan de kernelementen van goed basisonderwijs, waarbij mag worden opgemerkt dat De Ouverture op alle onderdelen voldoende of zelfs goed wordt beoordeeld. Omdat de overige scholen van PCPOW tijdens de vorige bezoeken ook met een voldoende beoordeeld zijn, betekent dit dat alle scholen van PCPOW wederom een voldoende beoordeling hebben.

4.6 Resultaten

De laatste tijd wordt er in het onderwijs sterk de nadruk gelegd op opbrengsten en resultaten. Hiervoor worden dan door de inspectie verschillende gegevens gebruikt. Van belang is te beseffen dat deze meetbare gegevens niet alles zeggen. Er gebeurt zoveel meer op scholen wat niet in cijfers te meten is.

4.6.1 Cito-eindtoets

In het volgende overzicht zijn de resultaten te zien van de scholen die de **Cito-eindtoets in groep 8** hanteren.

Tabel 12: Cito-eindtoets

school	2012	norm 2012	2013	norm 2013	2014	norm 2014
REH	541,0	++	541,0	++	539,2	++
ICH	531,2	-	530,3	-	533,5	+
PWL	533,3	+	539,4	++	530,2	-
DGO	537,6	+	537,8	+	535,1	+
HOE	534,3	+	532,2	-	531,8	-
KJS	534,9	+	539,1	++	535,4	+
KOM	539,0	++	535,5	+	536,7	+

*) Als een school 2,0 punt onder het eigen gemiddelde scoort dan is de beoordeling onvoldoende. Is de score 2,0 punt boven het eigen gemiddelde dan scoort de school excellent.

4.6.2 Toelichting resultaten Cito-eindtoets

In 2014 scoren er twee scholen onder de norm. De ICH die afgelopen jaar voor de tweede maal op rij onder de norm scoorde heeft in 2014 een voldoende score behaald. De REH heeft voor de derde keer op rij een score behaald die boven de bovengrens ligt. Dit betekent dat de inspectie t.a.v. de eindresultaten deze school aanmerkt als excellent. *Ondertussen is bekend dat de HOE na twee scores onder de norm in februari 2015 weer een voldoende score heeft behaald.*

4.6.3 Cito-middentoets groep 8

Voor de scholen die niet deelnemen aan de Cito-eindtoets wordt het resultaat van de Cito-M8 gebruikt. Het betreft de onderdelen rekenen en begrijpend lezen. Beide onderdelen moeten een voldoende (+) scoren.

Overzicht resultaten van de afgelopen 3 jaar

Tabel 13: M8 toetsen BL (begrijpend lezen) en RW (rekenen en wiskunde)

School	2011-2012	2012-2013	2013-2014
WEG	+	+	-
OUV	+	+	+
PIE	+	-	+
PWG	-	+	+
KAM	+	-	-
PMS	+	+	-
IMM	-	-	+

4.6.4 Toelichting resultaten Middentoets groep 8

Drie scholen hebben een onvoldoende (-) beoordeling. De reden voor deze onvoldoende beoordeling ligt in het feit dat deze scholen op een van de vakgebieden Rekenen of Begrijpend lezen onvoldoende scoort. De IMM die afgelopen jaar voor de tweede maal op rij onder de norm scoorde heeft in 2014 een voldoende score behaald. NB: intussen is bekend dat de KAM na twee scores onder de norm in februari 2015 weer een voldoende score heeft behaald.

4.6.5 Centrale eindtoets

Na het schooljaar 2014-2015 zijn scholen verplicht een centrale eindtoets af te nemen. Dit schooljaar is een tussenjaar waarin scholen nog de keuze hebben om op de oude voet verder te gaan. Een werkgroep bestaande uit twee directeuren en twee IB'ers brengt eind januari advies uit over de goedgekeurde eindtoetsen. Deze zijn IEP, Route 8 en Cito. Afsproken is dat elke toets door minimaal 1 school wordt afgenomen.

4.7 Opleidingsschool

De samenwerking in het kader van de Opleidingsschool tussen SCO Delft, PCPOW en pabo Inholland is in 2014 verder vormgegeven. De kwaliteit van de begeleiding van de afzonderlijke basisscholen is in kaart gebracht door interne visitatie van een basisschool van SCO Delft en een basisschool van PCPOW met als doel verdere professionalisering en borging van de kwaliteit.

De toegekende subsidie voor versterking van de samenwerking tussen pabo Inholland en de Opleidingsschool heeft geleid tot de oprichting van professionele leergemeenschappen, waarin leraren van de scholen samen met docenten van de pabo en studenten thema's onderzoeken en uitwerken om te komen tot herziening van het curriculum van de pabo.

In september 2014 is de Opleidingsschool in opdracht van de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie beoordeeld door het evaluatiebureau Hobéon. Het auditteam was van oordeel, dat de Opleidingsschool heeft voldaan aan de eisen die aan een opleidingsschool worden gesteld.

4.8 Lerarenbeurs

In 2014 hebben vier medewerkers de tweejarige opleiding in het kader van de lerarenbeurs afgerond. Drie medewerkers zijn met het tweede jaar verder gegaan. Een medewerker is met haar eerste jaar begonnen. Deze lerarenbeurs wordt beschikbaar gesteld door het ministerie in het kader van kwaliteitsverbetering en professionalisering van leerkrachten (Actieplan LeerKracht). De beurs stelt de leerkrachten in staat om het collegegeld en studiekosten te betalen. De beurs vergoedt daarnaast de vervangingskosten vergoeden waardoor de studie "in de baas zijn tijd" kan plaatsvinden. De studies hebben het niveau van een HBO-master. De meest gekozen opleidingen behoren tot de Master Special Educational Needs.

Tabel 14: Lerarenbeurs

	afgerond	2 ^e jaar vervolg	1 ^e jaar gestart
2014	4	3	1
2013	4	5	5
2012	7	4	6
2011	26	2	10
2010	2	9	19

4.9 Vastgestelde regelingen en documenten

In de afgelopen periode zijn de volgende regelingen en beleidsplannen na verkregen positief advies c.q. instemming van de GMR vastgesteld:

- Begroting PCPOW 2014
- Ondersteuningsplan SPOW 2014-2015
- Bestuursformatieplan PCPOW 2014-2015
- Vakantierooster 2015-2016

- Alle beleidsdocumenten zijn gescreend op actualiteit, indien nodig aangepast en vervolgens opnieuw op de website geplaatst (o.a. regeling scholingsbeleid, regeling verdriet op school, regeling gesprekkencyclus, checklist schorsing en verwijdering, format beoordelingsformulieren schooldirecteur, onderwijsgevend personeel LA/LB, onderwijsondersteunend personeel, regeling onderwijsassistenten, toelatingsbeleid leerlingen, statuten).

4.10 Klachten bij college van bestuur

In 2014 hebben 4 ouders c.q. ouderparen een vraagstuk neergelegd bij het college van bestuur. De onderwerpen betroffen: vermeend hardhandig optreden leerkracht, mogelijk onvoldoende zorg verleend aan leerling, betwiste schorsing van leerling en gevolgen grensoverschrijdend gedrag kleuter. Het college van bestuur c.q. de directeur onderwijs hebben met de schooldirecteuren de nodige tijd gestoken in de behandeling van deze kwesties. Géén enkele zaak leidde tot een officiële klacht.

Begin 2014 is een uit 2013 daterende klacht van een ouder door de Landelijke Klachtencommissie in behandeling genomen. Na de inhoudelijke behandeling concludeerde de LKC dat in de communicatie tussen school en ouder één onderdeel schriftelijk had moeten verlopen in plaats van mondeling. Dit is aanleiding geweest om het protocol bij de klachtenregeling aan te scherpen (checklist schorsings-, c.q. verwijderingsprocedure). Voor het overige werd de school in het gelijk gesteld.

Eind jaar 2014 is door enkele burens van een school met nieuwbouwplannen formeel bezwaar aangetekend tegen het verlenen van de omgevingsvergunning. Gedurende het verslagjaar is verschillende malen met de desbetreffende burens overlegd over de eigendom van een strook grond tussen de school en de percelen van deze burens. Na enige correspondentie is de uitleg van de PCPOW geaccepteerd.

Er is in 2014 door een ouder ongenoegen uitgesproken over de inzet van digitale leermiddelen waarbij de privacy van leerlingen mogelijk niet gewaarborgd kan worden. Dit is een landelijk vraagstuk.

Er is in 2014 geen contact opgenomen met onze externe vertrouwenspersoon.

4.11 ICT

Op het bovenschools ICT-gebied heeft de heer Aalbrecht zich o.a. bezig gehouden met de volgende zaken:

- Het regelen van de ICT voorzieningen en verantwoordelijk voor het werkend opleveren daarvan in het tijdelijke gebouw van de Pieter van der Plasschool.
- Het fungeren als gesprekspartner voor de ICT voorzieningen, bijvoorbeeld voor de nieuwe Pieter van der Plasschool.
- Het begeleiden en optreden als aanspreekpunt voor de overgang van de Immanuëlschool naar een ander ICT beheersysteem, waardoor daar gebruik nu gemaakt wordt van laptops met touchscreens.
- Het voortzetten van de samenwerking met WSKO en SOOW op het gebied van glasvezel. Dit heeft geleid tot de aansluiting van twaalf scholen op glasvezel.
- Het leggen van een basis voor de PCPOW scholen om zich goed te kunnen presenteren middels Vensters PO.
- Het uitzoeken en in gebruik nemen van een systeem waarbij digitale overdracht plaats vindt van leerlingendossiers van het PO naar het VO (Onderwijs Transparant), waarbij de implementatie hiervan is overgelaten aan het VO.
- Het geven en regelen van enkele cursussen, bijvoorbeeld over ESIS, maar ook een OSO workshop, waardoor alle PCPOW scholen OSO gecertificeerd zijn.
- Het inkopen van hardware voor alle scholen. Dit heeft een duidelijk financieel voordeel opgeleverd.
- Het overzetten van drie scholen naar Office 365, een professionele cloudoplossing o.a. voor email.
- Het overzetten van drie scholen naar een nieuwe schoolwebsite; gemaakt in het PCPOW format.
- Het regelen van het aanleggen van een draadloos netwerk in twee scholen.
- Het voorbereiden en voorzitten van de netwerkbijeenkomsten met de ICT-coördinatoren.
- Het zetten van een vervolgstap voor het maken van een protocol voor het gebruik van sociale media door PCPOW personeel, scholen en leerlingen.
- Het fungeren als vraagbaak voor de scholen betreffende ICT-zaken.

5. Huisvesting

In het verslagjaar heeft het architectenbureau RoosRos uit Oud-Beijerland een mooi ontwerp gemaakt voor de nieuwbouw van de brede school **Pieter van der Plasschool** te Wateringen. In nauw overleg met de gemeente en de partners (Peuterspeelzaal Hummelhof en BSO Zon!) is dit ontwerp definitief gemaakt. In oktober zijn de leerlingen verhuisd naar de naastgelegen school aan de Rozemarijn. Eind 2014 zijn de aannemers geselecteerd. Rond de jaarwisseling werd druk gerekend om enkele bezuinigingen te realiseren.

Omdat enkele bureaus bezwaar hebben gemaakt tegen aspecten van het bouwplan, werd er op 17 december door de bezwaarcommissie van de gemeente een hoorzitting georganiseerd.

De Ouverture in Naaldwijk heeft een nieuw lokaal gekregen. Het ontwerp is van HET Architecten uit Naaldwijk. Het nieuwe, 16^e lokaal heeft een grotere omvang dan normaal en kan ook worden ingezet als BSO-ruimte.

Het plaatsen van zonnepanelen is in 2014 voortgezet. Dit keer zijn de daken van De Boemerang, De Kameleon (Eikenlaan en Heenweg), De Wegwijzer, de Prins Willem-Alexanderschool te De Lier en de Prins Mauritschool grotendeels vol gelegd met panelen. Het totaal aantal panelen komt daarmee op 1333. Door een subsidie vanuit Haaglanden is de financiering van de panelen mogelijk geworden.

Tijdens de zomervakantie zijn de **Rehobothschool** te Naaldwijk en de **Prins Mauritschool** te De Lier stevig verbouwd. De eerste school heeft nieuwe binnenwanden en gedeeltelijk nieuwe bovenkozijnen gekregen. De tweede school kreeg nieuwe kunststof buitenkozijnen met dubbel glas.

De verkennende gesprekken in het kader van de herinrichting van het centrum van Honselersdijk zijn in 2014 op een zeer laag pitje voortgezet. **De Hoeksteen** neemt daarbij een belangrijke plaats in. Mogelijk zou de school verplaatst moeten worden om daarmee de uitbreiding van een supermarkt, de verkoop van de kerkzaal De Voorhof, de huisvesting voor woon-zorgcombinatie en het creëren van voldoende parkeerruimte mogelijk te maken. Het jaar 2014 moet misschien voor wat betreft de nieuwbouwplannen voor De Hoeksteen als een verloren jaar worden beschouwd.

Het jaar 2014 had voor **De Kameleon** te 's-Gravenzande heel vervelend kunnen eindigen. Op oudejaarsdag werd namelijk brand gesticht in de fietsenberging van deze school. De kans op overslaan naar de school was groot, maar door heel snel optreden van de brandweer zijn we voor die ellende bespaard gebleven. Vanaf deze plaats een woord van grote waardering voor de brandweer!

6. Financieel beleid

6.1 Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31-12-2014. De balans is een momentopname van de vermogensstructuur van een organisatie. Hierna vindt u een overzicht van de financiële situatie op 31 december 2014 in vergelijking tot de situatie van een jaar daarvoor. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Tabel 15: Belangrijkste wijzigingen in de balans

Activa per 31	2014	2013	Passiva per 31	2014	2013
Materiële vaste	3.367.599	2.954.454	Eigen vermogen	8.190.135	8.136.122
Financiële vaste	1.491.380	2.244.670	Voorzieningen	3.222.650	3.155.211
Vorderingen korte	1.433.972	1.793.210	Egalisatierekening	16.593	20.963
Liquide middelen	8.256.204	6.563.799	Kortlopende	3.119.777	2.243.837
<i>Totale activa</i>	14.549.155	13.556.133	<i>Totale passiva</i>	14.549.155	13.556.133

De materiële vaste activa zijn van € 2.954.000 per 31-12-2013 toegenomen met € 414.000 tot € 3.368.000 per 31-12-2014. Deze toename is het gevolg van per saldo € 925.000 investeringen en € 511.000 afschrijvingen. De investeringen kunnen worden verdeeld in € 390.000 gebouwen en terreinen (betreft zonnepanelen), € 388.000 inventaris en € 147.000 leermiddelen.

De financiële vaste activa zijn per saldo gedaald met € 753.000. Deze daling is het gevolg van € 38.000 koersdaling van obligaties, lossing obligaties van € 700.000 en € 15.000 aflossing van de verstrekte 4% lening aan het project EDU-Kas (project kas in de klas).

De vorderingen op korte termijn zijn van € 1.793.000 per 31-12-2013 afgenomen met € 359.000 tot 1.434.000 per 31-12-2014. De afname is het gevolg van het saldo van de volgende mutaties:

- extra uitbetaalde bekostiging in februari 2015 die deels nog betrekking had op kalenderjaar 2014 waardoor de vordering op het Ministerie OCW toegenomen met € 171.000 ten opzichte van 2013
- zogenaamde additionele aanvragen, die ultimo 2013 € 682.000 bedroegen en per 31-12-2014 zijn omgeslagen naar een schuld. Met additionele aanvragen worden bij de gemeente declarabele bouwkosten bedoeld.
- Overige vorderingen zijn toegenomen met € 176.000, voornamelijk door de nog te ontvangen liquidatie-uitkering van het FSPOW van € 137.000 en € 12.000 hogere vordering op het Vervangingsfonds.
- Overige overlopende activa is gedaald met € 24.000 vanwege minder te vorderen rentebaten

De liquide middelen zijn met € 1.692.000 toegenomen. Deze toename is vooral het gevolg van € 700.000 lossing van een obligate en het omslaan van de additionele aanvragen van € 682.000 te vorderen per 31-12-2013 naar € 1.027.000 vooruit ontvangen per 31-12-2014. Het kasstroomoverzicht in deze jaarrekening geeft een gedetailleerd overzicht van het verloop van de liquide middelen.

Passiva

Het eigen vermogen is het afgelopen boekjaar toegenomen met € 54.000. Deze toename is het gevolg van het behaalde resultaat over 2014. Bij de analyse van de resultatenrekening is een toelichting over het behaalde resultaat te lezen. De voorzieningen zijn toegenomen met € 67.000. Deze toename is voornamelijk veroorzaakt door toename van de huisvestingsvoorziening met € 107.000 en een afname van de personele voorziening inzake jubilea met € 40.000.

Voor het buitenonderhoud, dat de schoolbesturen met ingang van 2015 zelf moeten bekostigen, mag geen inhaaldotering aan de voorziening plaatsvinden. Dat betekent dat middels jaarlijkse doteringen de voorziening op peil gebracht moet worden met het meerjarenonderhoudsplan.

De kortlopende schulden zijn van € 2.244.000 per 31-12-2013 toegenomen met € 875.000 tot € 3.119.000 per 31 december 2014. Deze toename is voornamelijk toe te schrijven aan een saldo van:

- € 52.000 minder crediteuren
- € 25.000 lager te betalen pensioen
- € 1.027.000 ontvangen bevoorschotting van de gemeente Westland voor huisvestingsprojecten.

Analyse resultaat	Realisatie	Begroting	Verschil	Realisatie	Verschil
Baten					
Rijksbijdragen OCW	17.433.172	16.999.896	433.276	17.800.980	-367.808
Overige overheidsbijdragen	252.587	163.399	89.188	262.923	-10.336
Overige baten	1.514.646	1.137.693	376.953	1.302.942	211.704
Totaal baten	19.200.405	18.300.988	899.417	19.366.845	-166.440
Lasten					
Personele lasten	15.799.445	15.434.891	364.554	15.168.953	630.492
Afschrijvingen	511.980	482.786	29.194	460.817	51.163
Huisvestingslasten	1.303.002	1.240.258	62.744	1.432.306	-129.304
Overige instellingslasten	1.685.062	1.851.617	-166.555	1.613.461	71.601
Totaal lasten	19.299.489	19.009.552	289.937	18.675.537	623.952
Saldo baten en lasten	-99.084	-708.564	609.480	691.308	-790.392
Financiële baten en lasten	153.097	189.100	-36.003	144.442	8.655
Nettoresultaat	54.013	-519.464	573.477	835.750	-781.737

Vergelijking realisatie 2014 met de begroting 2014

Het gerealiseerde resultaat is € 573.000 hoger dan het begrote resultaat. De belangrijkste verschillen worden hierna toegelicht:

Inkomsten

De werkelijke rijksbijdragen OCW waren € 433.000 hoger dan begroot. Deze extra inkomsten werden voornamelijk veroorzaakt door € 146.000 hogere inkomsten OCW wegens de uitwerking van het bestuursakkoord en door € 64.000 hogere dan begrote inkomsten uit groeitellingen. Van de uitwerking van het bestuursakkoord was niet verwacht en begroot dat deze middelen, die zijn uitgekeerd in december 2014 en februari 2015, betrekking zouden hebben op het kalenderjaar 2014.

Vanwege voorschriften van het Ministerie moeten inkomsten die via het samenwerkingsverband ontvangen worden, ook als Rijksinkomsten verwerkt worden. Er heeft hierdoor een verschuiving van € 149.000 van de overige inkomsten naar de Rijksbijdragen OCW plaatsgevonden.

De overige overheidsbijdragen bedroegen € 89.000 meer dan begroot.

Dit betrof het laatste restant van de vooruit ontvangen subsidies die in 2014 zijn ingezet.

De overige baten waren € 377.000 hoger dan begroot. Deze hogere inkomsten zijn onder andere te verklaren door:

- € 120.000 hoger dan begrote subsidie 'Leren van elkaar' en stagebegeleiding;
- € 137.000 niet begrote liquidatie-uitkering FSPOW;
- € 44.000 extra inkomsten SBO Boemerang n.a.v. 1 februari telling;
- € 58.000 niet begrote ontvangen premiedifferentiatie VVF;
- hogere ontvangsten voor persoonsgebonden budgetten, niet begrote declaraties van loonkosten, meer ontvangen vergoeding voor gymzaal etc.

Uitgaven

De personele uitgaven overschrijden de begroting met € 365.000. Dit betreft voornamelijk een saldo van € 602.000 hogere loonkosten, € 212.000 meer ontvangen vervangingsuitkeringen dan begroot.

De afschrijvingslasten zijn € 29.000 hoger dan begroot. Dit heeft onder andere te maken met het tijdstip van investeren. Begroot is dat investeringen op 1 juli plaatsvinden. Als deze eerder in het jaar geschieden, dan zijn de afschrijvingskosten hoger.

Het grootste verschil doet zich echter voor bij de investeringen in gebouwen en terreinen: een overschrijding van de afschrijvingslasten van € 15.000. Dit betreffen niet begrote en op een later moment begrote afschrijvingen op zonnepanelen.

De huisvestingslasten zijn € 63.000 hoger uitgevallen dan begroot. De grootste afwijkingen binnen deze rubriek zijn; € 49.000 hogere kosten voor klein onderhoud en € 10.000 hoger dan begrote lasten voor heffingen.

De overige instellingslasten zijn € 167.000 lager dan begroot. Dit positieve verschil is onder andere te verklaren door een saldo van € 52.000 hogere uitgaven voor leermiddelen, € 126.000 lagere kosten inzake bijzondere bovenschoolse activiteiten, € 40.000 lagere kosten inzake administratie- en beheerlasten, € 16.000 lagere reproductiekosten, € 14.000 lagere overige kosten en € 10.000 minder uitgaven voor culturele vorming.

De reproductiekosten vallen lager uit door de aanschaf van eigen kopieermachines. Hierdoor vallen de leasetermijnen, waarin een aanzienlijke rentevergoeding was verwerkt, weg en resteert alleen het servicecontract (en afschrijvingen). De lagere administratie- en beheerlasten worden vooral veroorzaakt doordat er op de schoolbankrekeningen € 25.000 meer is ontvangen dan er is uitgegeven.

Financiële baten en lasten

De financiële baten zijn € 36.000 lager dan begroot. Dit is het gevolg van een saldo van € 39.000 niet begroot ongerealiseerd koersverlies op de waarde van de obligaties en € 3.000 lager saldo van bankkosten en rentebaten.

Vergelijking realisatie 2014 met vorig boekjaar 2013

Ten opzichte van 2013 is het resultaat in 2014 afgenomen met € 782.000 tot € 54.000.

Hieronder volgt een korte analyse van de verschillen:

Inkomsten

De Rijksbijdragen OCW zijn met € 368.000 afgenomen. Deze afname is voornamelijk veroorzaakt doordat in 2013 incidentele inkomsten, zoals € 784.000 eenmalige inkomsten voor bijzondere bekostiging jonge leerkrachten en bijzondere en aanvullende bekostiging, werden uitgekeerd. Het resterende verschil is ten opzichte van 2013 toe te schrijven aan een mutatie in het aantal leerlingen en een in december 2014 en in februari 2015 uitgekeerde uitkering als gevolg van het bestuursakkoord.

De overige overheidsbijdragen daalden met € 10.000 als gevolg van verminderde gemeentesubsidies.

De overige baten zijn in 2014 circa € 212.000 hoger. Dit is voornamelijk het gevolg van een eenmalige liquidatie-uitkering van het FSPOW van € 137.000. De bij-mutaties van de schoolbankrekeningen bedroegen in 2014 € 610.000 tegenover € 529.000 in 2013, een toename van € 80.000.

Van deze € 610.000 bij-mutaties betroffen € 167.000 aan mutaties kruisposten. € 103.000 tussen de hoofdrekening en schoolbankrekening en € 64.000 tussen de schoolrekeningen onderling (overboekingen tussen spaarrekening en betaalrekening).

Uitgaven

De personele uitgaven zijn in 2014 met € 630.000 gestegen ten opzichte van 2013. Dit betreft een saldo van € 285.000 hogere uitgaven voor brutolonen en salarissen, € 365.000 hogere uitgaven voor sociale lasten, € 66.000 lagere dotatie aan de personele voorziening jubilea, € 37.000 minder ontvangen uitkeringen UWV en Vervangingsfonds en € 10.000 hogere uitgaven inzake overige personele lasten.

De afschrijvingen zijn in 2014 met € 51.000 toegenomen ten opzichte van 2014. Dit is het gevolg van aanzienlijke investeringen in gebouwen (zonnepanelen), inventaris en apparatuur en leermiddelen die zorgden voor extra afschrijvingslasten van resp. € 17.000, € 28.000 en € 6.000.

De huisvestingslasten zijn gedaald met € 129.000. Deze daling is voornamelijk veroorzaakt door € 77.000 lagere lasten voor energie, € 17.000 hogere lasten voor klein onderhoud, € 20.000 hogere lasten voor tuinonderhoud en een € 78.000 lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening. De overige instellingslasten zijn € 71.000 hoger dan in 2013. Deze stijging is het gevolg van € 96.000 hogere lasten voor administratie en beheer, € 53.000 hogere lasten voor leermiddelen en € 78.000 lagere overige instellingslasten.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn in 2014 met € 9.000 gestegen ten opzichte van 2013. Deze stijging is het gevolg van een lagere rentestand waardoor € 30.000 minder rente werd ontvangen en € 39.000 minder koersverlies op de waardering van obligaties werd geleden ten opzichte van 2013.

Investerings en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. Het beleid is dat als in enig jaar of maand een te groot beslag op de liquiditeit plaatsvindt een spreiding in de aanschaf van nieuwe investeringen wordt aangebracht. De investeringen worden bewaakt vanuit de liquiditeitsbegroting en zijn afgestemd vanuit een in de meerjarenbegroting opgenomen financieel perspectief.

